

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistolarvm [epistolarum] D. Philippi Melanchthonis Farrago

Melanchthon, Philipp

Basileae, 1565

VD16 -M3220

Amico cuidam, P.M. S.D.

[urn:nbn:de:bsz:31-312770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-312770)

Amico cuidam, P. M. S. D.

Reuerende uir. Non dubito te, ut ceteros bonos uiros, in hoc tam triste bellum intuentem, & presentes arumnas magnarum gentium, & magnam confusionem gubernationis futuram ad posteros, magno cum dolore recessisse. Verè nunc illud tempus est, de quo Esaias inquit: Angeli patris amare flebunt. Incidit etas nostra in mundi senectam, de qua prædictum est, maiores nunc confusiones piorum & Ecclesie futuras esse. Sed tamen hac consolatione nos sustentemus, quod Deus semper sibi aliquam colligit Ecclesiam, & seruabit (ut Esaiæ uerbis utar.) semē sanctum: quod in eo cœtu seruabit in quo erit doctrina Euangelij. Hac spe et ipsi doctrinam propagemus, & adiuuemus discipulos, donec possumus: quod te isthic fideliter facere intelligo, cum & in templis & in scholis doctrinam gubernes. Cum autē intellexissem isthic quosdam iuuenes scholā, Dei beneficio, & grauissimo consilio Senatus, bene constitutā, turbare: dolui, et tibi & alijs ad mœsticiam communem etiam hanc molestiam accedere. Deq; ea re quid mihi uidetur, amanter ad te scribendum esse duxi. Etsi enim neminem decet in aliena Republica *πελοπαγαυο* *ῥαῖν*: nec ego mihi hoc sumo, ut neq; isthuc aliquid præcipiam, cum foedus commune esse debeat doctorum. Sperauit te meas literas boni consulturum esse.

esse. Audio quosdā de noua schola instituēda delib-
berare. Etsi cōsiliij causas penitus non noui: tamē ar-
bitror ad Ecclesie & ciuitatis concordia, & ad iu-
uentutis disciplinam retinendam melius esse, in ea-
dem schola, uelut in iisdem castris, omnes doctores
& auditores conuenire. Nam diuersa docētium ag-
mina haud dubie discordias accēsura essent. Qua-
re, ut ego existimo, habebunt consules rationē con-
cordie publicae: si eris hortator, ne praesens schola
diuellatur, praesertim cum in ea recte instituta sunt
studia, & disciplina honesta sit, & doctores sint
concordes. Vidi ordinem lectionum: noui eruditio-
nem & facundiam eorum, & iudico eorum indu-
striam iuuentuti prodesse posse. Sed haec turbulen-
ta etiam ut alia multa mala, ita etiam ingenia inque-
ta non pauca genuit. Facile igitur credo, bonis ui-
ris isthic docentibus non deesse obtrectiones. Ac
nominatim audio N. sedulitatem, qui erotemata e-
didit. Ipse autem usu comperi, prodesse discētibz
talia interrogationum exempla. Nec dubito perito-
rum iudicia hac de re cum meo iudicio congruere.
Ideo initio probaui editionem libellorum. Audio et
alias fabulas, quas cum res ipsa refutet, nō est opus
longa oratione apud uirum grauem. Et schola gu-
bernatores ipsi praedicant tuam erga se beneuolen-
tiam, sese tua auctoritate defendi narrant. Quod
cum tuo iudicio fiat, nihil opus est mea cohorita-
tione.

tione: sed tamen ad te scripsi, ut nostra quoque pro-
 bari ingenia, & eruditionem illorum qui nunc iu-
 ventutem crudiunt in urbe nostra, scires. Teque oro,
 ut & ipsos & scholæ auctoritatem & concordiam
 tueri non desinas. Scimus genus humanum præcipue
 cõditum esse ad agnitionem Dei, non solum philo-
 sophicam: sed etiam ad illam ueram, cui præluet
 doctrina, in qua Deus prodiens ex arcana sede ho-
 minibus se patefecit. Ideo harum rerum cogni-
 tio præ omnibus rebus humani generis præcipuum
 est ornamentum. Quare iustissimum est, & fideli-
 ter defendi eos qui rectè docent. Cæterum cum hoc
 tempore Academiæ in his regionibus dissipatæ sint,
 mihi placeret uestræ scholæ addi lectorem, qui A-
 rithmeticen & elementa de circulis cœlestibus tra-
 deret, ijs qui iam Gramaticè didicissent. Et hunc le-
 ctorem uelim Rectori parère. Nam ataxia mali e-
 xempli est. Ut olim poetæ finxerunt, iusticiam pul-
 sam è magnis urbibus, rure aliquandiu mansisse:
 ita nunc literæ pulsæ ex principum ditionibus, in
 quibus delentur bellis ornamenta multa, rursus in
 ciuitatibus honestis hospitem querunt. Ac omnes
 potentes, quantum possunt, decet omnibus uiribus
 literas ab interitu uindicare. Quia extinctis literis,
 etiam doctrinæ cœlestis amittitur: quæ ut seruetur,
 præcipua cura omnium hominum esse debet.

Postremò te oro, ut hanc epistolam summo cando-

ve animi scriptam boni consulas. Bene uale, Anno 1547, die 27 Aprilis, quo Nohe' egressus est ex arca, ante annos 3530. Vidit Ecclesiam mirādo modo seruatam esse: quam ut nunc quoq; seruet Deus in magnis periculis fluctuam, & nos ardentibus uotis oremus. Et sicut ille senex nauclerus sue familie optima fide tradidit: ita nos quoq; literas & Euangelium ad posteritatem transmittamus. Iterum uale,

Clarissimo uiro, &c. N. N. *συμφιλότητω*, amico & fratri suo charissimo,
S. D.

Gratum mihi fecit Syluester, quod cum Ioachimus Philyra discessisset, cum apud Ascanium quaesivit. Attulit autem & à Ioachimo & à N. literas, quarum utraq; nihil nisi querelas continent, ἡ τῆς ἡ ἀκαρῶν περιεστῆ. Sed tamē lenit dolorem, illa inter amicos quasi laxatio animi. Rescribam Ioachimo, eumq; hortabor, ut animum à summo dolore abducatur. Primum, quia Deus non uult nos indolge re mœsticiæ, sed in expectatione cœlestis auxilij aliquantulum acquiescere: & discere, non omnia regi humanis consilijs. Deinde, si querimus τὰ λατὰ τὰ λόγων, nobis plus periculi est. Nam et alter dux adducet peregrinas gentes: et noster, ut in pace, ita & nunc quoque, negligit μετρίότητα. Sed hæc coram. Bene uale. De mea uxore scribas, quando redi-

tira

P. Ober.
II. 146.